

P360°-dokument 19/11822-2
Saksbehandler Ane Marte Rasmussen

Saksgang
Universitetsstyret

Møtedato
12.12.2019

RUTINER VED INHABILITET

Forslag til vedtak:

1. I saker der rektor er inhabil gis styreleder fullmakt til å treffe nødvendige prosessuelle beslutninger mellom styremøter. For øvrig slutter styret seg til forslagene til prosess for behandling av saker der rektor er inhabil slik de er fremsatt i saksfremstillingen.
2. Følgende formuleringer tas inn i OsloMets rutiner for håndtering av varslingsaker:
 - a. Dersom et varsel om kritikkverdige forhold sendes direkte til styreleder eller ett eller flere av styrets medlemmer, og rektor er inhabil, skal saken normalt oversendes varslingsnemnda uten ugrunnet opphold.
 - b. Varslingsnemnda er et uavhengig organ som ikke kan instrueres av eller på vegne av rektor.
 - c. Rektor vurderer sin habilitet ved mottak av rapport fra varslingsnemnda. I saker der rektor er inhabil treffes beslutning om oppfølging av varslingsnemndas rapport av styret.
3. Følgende nytt punkt tas inn i styrets forretningsorden:

12 Styrebehandling av saker hvor rektor er eller kan være inhabil

 - a) Rektor skal som utgangspunkt vurdere sin egen habilitet i saker han forbereder eller han eller noen av hans underordnede avgjør, jf. forvaltningsloven § 8. Dersom rektor finner grunn til det skal styret avgjøre rektors habilitet. Det samme gjelder dersom en part krever det og det kan gjøres uten vesentlig tidsspille.
 - b) Hovedhensyn som ligger til grunn for vurdering av rektors habilitet og evt. fratredelse skal fremkomme av saksfremlegget til styret og i saker der styret avgjør rektors habilitet skal dette vedtaksføres. Rektor skal ikke legge føringer i saksfremlegget for videre styrebehandling av saker som rektor er inhabil til å behandle.
 - c) I saker der rektor er inhabil skal styret avgjøre videre saksgang.
 - d) Styret kan benytte administrasjonen til utredning og saksforberedelse selv om rektor er inhabil. Administrasjonen direkte underordnet rektor kan som følge av reglene om avledet inhabilitet i forvaltningsloven § 6 tredje ledd ikke treffe avgjørelse i forvaltningslovens forstand. Styret vurderer i det enkelte tilfellet om en oppgave som legges til administrasjonen vil innebære «avgjørelse» i forvaltningslovens forstand.

- e) Styret kan delegeres ansvaret for å treffe prosessuelle beslutninger til styreleder og/eller andre styremedlemmer i den aktuelle saken. I slike saker benyttes rektors stedfortreder som styrets kontaktperson og operativ prosessleder for administrasjonens saksforberedelse.
- f) Styreleder eller annet styremedlem setter saken på dagsorden og avgir tilråding uten rektors medvirkning.
- g) Rektor er ikke til stede under styrebehandlingen, med mindre styret beslutter at rektor skal uttale seg, jf. uhl. § 9-6 (5). Rektor vil kunne gi rene saksopplysninger eller uttale seg som part.
- h) Rektors stedfortreder, eller den stedfortreder utpeker, fungerer som styrets sekretær i de sakene der rektor er inhabil.

Saksfremstilling

OsloMet har hatt saker til behandling i styret der det er avdekket et behov for gjennomgang av rutiner ved OsloMet der inhabilitet gjør seg gjeldende. På bakgrunn av dette vedtok styret i styresak 23-2019 følgende:

«Styret ber om at det i arbeidet med varslingsordningen ved OsloMet utformes forslag til retningslinjer for styrets mottak og behandling av varslingsrapporter fra Varslingsnemnda, der saker sendes direkte til styret.»

I saksfremlegget fra styreleder til styret fremgikk det også:

«Styret forventer at det finnes rutiner og prosedyrer som beskriver hvordan OsloMet håndterer ulike saker der rektor er inhabil. Det foreslås at dette utarbeides.»

OsloMet har innhentet en ekstern vurdering av gjeldende rutiner og retningslinjer fra Advokatfirmaet Storeng, Beck & Due Lund (SBDL), som også bistod styret i styresak 23-2019. SBDL har anbefalt at det inntas generelle retningslinjer for sakshåndtering der rektor er inhabil i følgende dokumenter:

- Instruks for daglig ledelse
- Styrets forretningsorden
- Rutiner for arbeid med styresaker

Forslaget innebærer at saker der rektor er inhabil oversendes formelt av rektor til styret og at styret avgjør videre saksbehandling. Videre innebærer forslaget at styret treffer avgjørelse i saker der rektor er inhabil. Det er konkludert med at styret vil kunne benytte administrasjonen underordnet rektor til saksforberedelse, selv om rektor er inhabil. Administrasjonen vil imidlertid ikke kunne treffe realitetsavgjørelser eller viktige prosessuelle beslutninger, jf. reglene om avledet inhabilitet i forvaltningsloven § 6, 3. ledd.

SBDL har i sin utredning anbefalt at styreleder tar en aktiv prosesslederrolle i saker der rektor er inhabil og at styreleder og eventuelle andre styremedlemmer gis fullmakt til å saksforberede saker for styret mellom styremøter. De foreslår videre at styret gir styreleder eller andre styremedlemmer budsjett disponeringsmyndighet og fullmakt til å instruere administrasjonen i saker der rektor er inhabil.

Administrasjonen anbefaler imidlertid, i samråd med sittende styreleder, at det bør oppnevnes en primærkontakt for styret i disse sakene som kan ta en operativ prosesslederrolle på vegne av styret. Alle avgjørelser i saken må fortsatt tas av styret og det foreslås av styret delegerer myndighet til å ta prosessavgjørelser i saken til styreleder. Det må således være tett kontakt mellom styrets leder og den oppnevnte kontaktpersonen. Det foreslås å gi rektors stedfortreder rollen som kontaktperson i disse sakene. Vedkommende vil kunne delegere arbeidsoppgaver og hente inn nødvendig bistand fra administrasjonen. Vedkommende vil da også ha den budsjett disponeringsmyndighet som er nødvendig for å ivareta saksforberedelsen av disse sakene.

Det foreslås at saksfremlegg med forslag til videre behandling for styret i saken der rektor er inhabil formelt fremmes av styreleder (evt et annet styremedlem), ikke av rektor eller noen underordnet rektor. Selve saksfremlegget vil styreleder, via rektors stedfortreder, kunne be administrasjonen utarbeide på sine vegne.

Rektor har som utgangspunkt rett til å delta på alle styrets møter, jf. universitets- og høyskoleloven § 10-1, men styret kan beslutte at rektor ikke skal være tilstede under behandlingen av enkeltsaker, jf samme lovs § 9-6 (5). Rektor vil heller ikke være sekretær for styret under styrebehandlingen, og denne rollen overtas av rektors stedfortreder eller den rektors stedfortreder utpeker. Styret vil kunne gi rektor uttalelsesrett der rektor er part. Ut over dette bør rektors uttalelsesrett være begrenset og eventuelt til rene faktaopplysninger, jf. forvaltningsloven § 6-3.

Det anbefales at det gjøres endringer i retningslinjene for varsling. Forslaget innebærer at det uttrykkelig fremkommer at varslingsnemnda er et uavhengig organ som ikke kan instrueres av rektor eller av noen andre på rektors vegne. SBDL forslår videre at varslingsnemndas fremgangsmåte for avgjørelse av habilitet og varslingsnemndas sammensetning og opprettelse av stedfortreder ved inhabilitet reguleres i varslingsrutinene. Administrasjonen anbefaler imidlertid at dette reguleres i generelle retningslinjer om habilitet og presiseres i anbudsdokumenter/kontrakt med varslingsnemndas leder. Det foreslås at varslingsnemndas rapporter oversendes til rektor også i saker der rektor er inhabil, og at de generelle retningslinjene for saksbehandling der rektor er inhabil også følges for slike saker. I praksis innebærer dette at rektor formelt oversender varslingsnemndas rapport til styret for videre saksbehandling. Det foreslås ikke innføring av egen direkte rapporteringsvei fra varslingsnemnda til styret. Videre foreslås det at det fastsettes i rutinene at dersom styret, styrets leder eller eventuelt et styremedlem mottar et varsel direkte, så sendes saken til varslingsnemnda uten ugrunnet opphold.

Det anbefales at styrets forretningsorden også beskriver nødvendige tilpasninger der rektor er inhabil, både med hensyn til avgjørelsesmyndighet og saksforberedelse av styresaker. I tråd med dette foreslås det tatt inn et nytt punkt i forretningsorden om styrebehandling av saker der rektor er inhabil. Her fremgår det blant annet at stedfortreder for rektor fungerer som styrets sekretær i de saker der rektor er inhabil.

Det er utarbeidet retningslinjer for habilitet ved ansettelse ved OsloMet hvor avledet inhabilitet ved ansettelse reguleres. Retningslinjene vedlegges til orientering.

Vedlegg:

Retningslinjer om habilitet for ansettelse ved OsloMet